واکنش

واکنش به حمله تروریستی شنبه شب به حشدالشعبی

عراق: حمله به ریاض شروع کار بود دبی منتظر باشد

مقاومت عراق خود را آماده کرده دربرابر نقشه‌ها برای به هم ریختن بغداد و جان گرفتن دوباره داعشی‌ها یک مدافع منفعل نباشد و ریاض مستقیماً بهای به هم ریختن عراق را بپردازد. همزمان با ادامه اقدامات تروریستی داعشی‌ها و شهادت گروهی از رزمندگان نیروی بسیج مردمی عراق، یک گروه عراقی مسئولیت حمله موشکی به ریاض را پذیرفت و تأکید کرد که عملیات انتقام ادامه خواهد داشت.

به گزارش پایگاه خبری النجبای عراق، گروه «الویه الوعد الحق» [تیپ‌های وعده حق] بامداد یک‌شنبه در بیانیه‌ای اعلام کرد که حمله شنبه به پایتخت عربستان سعودی کار آنها و «در انتقام خون شهدای انفجارهای تروریستی بغداد» بوده است. این گروه در بیانیه خود تهدید کرده که کاخ «الیمامه» و اهداف حیاتی دیگر در ریاض در انتقام عملیات تروریستی روز پنج‌شنبه بغداد هدف خواهد گرفت. انفجارهای انتحاری روز پنج‌شنبه در بغداد بیش از ۱۰۰ کشته و زخمی بر جای گذاشت و گروه‌های مختلف عراقی از جمله النجبا و حزب‌الله عراق امریکا، عربستان و رژیم صهیونیستی را مقصر حمله بغداد خواندند و هشدار دادند بن سلمان بهای خون بی‌گناهان عراقی را خواهد داد. محمد محیی، سخنگوی «کتائب حزب‌الله» عراق در این ارتباط و هدف از این انفجارها گفته بود: «ما در برابر مرحله‌ای جدید از تقابل قرار گرفته‌ایم که باید در برابر آن ایستادگی کرد. این نبرد به خانه همان کسی کشانده خواهد شد که آن را شعله‌ور ساخته است.» این در حالی است که آل‌سعود امیدوار بود حمله موشکی به ریاض را به اقدامی ناکام از سوی انصارالله یمن جلوه دهد که روز شنبه این جنبش اعلام کرد هیچ حمله‌ای از خاک یمن به ریاض انجام نشده است.

ائتلاف متجاوز به یمن به رهبری عربستان سعودی ظهر روز شنبه مدعی شده بود که «یک هدف متخاصم» را در آسمان شهر ریاض رهگیری و منهدم کرده است. این ائتلاف به نوع حمله (پهپادی یا موشکی) اشاره‌ای نکرد ولی انصارالله یمن را متهم به انجام این حمله کرد. سخنگوی نیروهای مسلح یمن در واکنش به این ادعا، آن را مطلقاً رد کرد و گفت: «نیروهای مسلح یمن طی ۲۴ گذشته هیچ‌گونه عملیات هجومی علیه متجاوزان نداشته‌اند» گروه الویه الوعد الحق (تیپ‌های وعده حق) در کانال تلگرامی خود با انتشار بیانیه‌ای با بیان اینکه عملیات پهپادی علیه عربستان سعودی آغازی است برای کشاندن معادله بازدارنده به داخل «شیخکده» عربستان سعودی نوشت: «پس از زیاده‌خواهی و اصرار اعراب خلیج [فارس] بر جنایت در حق ملت‌های منطقه و ادامه حمایت‌های آنها از باندهای تبهکار داعش و گروهک‌های تکفیری که دستان‌شان به خون بی‌گناهان آغشته شده، ما فرزندان شبه‌جزیره عرب به وعده خود عمل کرده و پهپادهای رعب و وحشت را به پادشاهی آل‌سعود فرستادیم و دژهای آنها را در کاخ الیَمامه و اهداف دیگر در ریاض هدف قرار دادیم.»

این گروه تأکید کرد که این عملیات تلافی‌جویانه و در انتقام خون شهدای انفجارهای اخیر عراق بوده است و در صورت تکرار این گونه حملات تروریستی از سوی بن سلمان و بن زاید، ولیعهدهای سعودی و ابوظبی، حملات بعدی به «لانه‌های شر» در دبی کشانده خواهد شد.

■ تداوم حملات با حمایت امریکا

فرماندهی عملیات مشترک عراق اعلام کرد در درگیری‌های خشونت‌آمیز میان نیروهای حشدالشعبی و «داعش» در استان صلاح‌الدین در شمال عراق ۱۱ نیروی حشدالشعبی از جمله ابوعلیاء الحسیناوی از رهبران حشد به شهادت رسیدند. «یحیی رسول» سخنگوی مصطفی کاظمی، فرمانده کل نیروهای مسلح عراق روز یک‌شنبه با اشاره به مقابله حشدالشعبی در برابر عناصر گروهک تروریستی داعش در استان صلاح‌الدین و ناکام ماندن تروریست‌ها در دستیابی به هدف‌شان گفت: ابوعلیا الحسیناوی، فرمانده‌ای قهرمان در تیپ ۲۲ حشدالشعبی و گروهی از همراهانش را در حالی از دست دادیم که مشغول پیگرد عناصر تروریستی داعش در شرق استان صلاح‌الدین بودند. سخنگوی فرمانده کل نیروهای مسلح عراق تأکید کرد: عناصر گروهک‌های تروریستی داعش بدانند که حتماً قصاص می‌شوند و روزی می‌آید که پشیمانی برای آنان هیچ سودی ندارد. خبرگزاری «العهدنیوز» عراق به نقل از یک منبع امنیتی که خواست نامش فاش نشود، نوشت: حمله به نیروهای تیپ ۲۲ حشدالشعبی در شمال استان صلاح‌الدین با حمایت، پشتیبانی و برنامه‌ریزی مستقیم نیروهای امریکایی انجام شد.

این منبع گفت: دوربین‌های حرارتی حشدالشعبی چند روز پیش فرود بالگردهای اشغالگران امریکایی در منطقه کوهستان حمرین را رصد کردند و به نظر می‌رسد که این بالگردها حامل کمک، سلاح و تجهیزات برای پشتیبانی از گروهک‌های تروریستی بود. از سوی دیگر، پس از کسب اطلاعاتی مبنی بر احتمال انجام حملات جدید در پایتخت عراق، نیروهای امنیتی از صبح روز یک‌شنبه تدابیر شدیدی را در ایست‌های بازرسی در مسیرهای منتهی به فرودگاه بغداد اتخاذ کرده‌اند.

دورنما

خنثی‌سازی استیضاح با استیضاح

در پی تلاش دموکرات‌ها برای استیضاح دونالد ترامپ در کنگره، برخی جمهوریخواهان نیز برای مقابله با این اقدام مسیر مشابهی را در پیش گرفته‌اند تا اقدامات دموکرات‌ها را خنثی کنند. سناتور ارشد جمهوریخواه به دموکرات‌ها هشدار داد اگر استیضاح رئیس‌جمهور سابق امریکا را پیش ببرند، در صورت اکثریت شدن جمهوریخواهان در دوره بعدی سنا، رؤسای جمهور سابق دموکرات نیز استیضاح خواهند شد.

هرچند جمهوریخواهان مخالفت خود را با اقدامات خشونت‌طلبانه دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور سابق امریکا در حمله به کنگره، ابراز کرده‌اند اما تمایلی برای استیضاح مجدد او در سنا ندارند و درصدد هستند جلوی تحرکات دموکرات‌ها علیه ترامپ را بگیرند. جان کورنین، سناتور ارشد جمهوریخواه در سخنانی درباره تلاش دموکرات‌ها برای استیضاح دونالد ترامپ هشدار داد. به نوشته خبرگزاری «رویترز»، کورنین روز یک‌شنبه گفت که پیشبرد دومین استیضاح ترامپ می‌تواند منجر به استیضاح رؤسای جمهور سابق دموکرات در دوره بعدی مجلس سنا شود. وی در صفحه توئیتر خود، اینگونه دموکرات‌ها و سناتور «چاک شومر» رهبر آنها را تهدید کرد و نوشت: «اگر استیضاح و مجازات رؤسای جمهور سابق فکر خوبی است، پس چطور است زمانی که جمهوریخواهان در سال ۲۰۲۲ به اکثریت رسیدند، رؤسای جمهور پیشین دموکرات نیز استیضاح شوند؟ درباره این فکر کنید و کاری که برای کشور بهترین است انجام دهید». پیش از این، شومر خبر داده بود که دادگاه استیضاح ترامپ، در تاریخ ۸ فوریه آغاز خواهد شد. مخالفان استیضاح ترامپ پیش‌تر گفته بودند که این اقدام باعث تفرقه و تجزیه بیشتر در کشور می‌شود. تصویب نهایی استیضاح ترامپ در مجلس سنا نیاز به کسب آرای دو سوم سناتورها یعنی ۶۷ سناتور دارد ولی با توجه به مخالفت تعداد زیادی از جمهوریخواهان بعید به نظر می‌رسد که محاکمه ترامپ در مجلس سنا به تصویب نهایی برسد. درحالی که جمهوریخواهان سعی دارند روند استیضاح ترامپ را متوقف کنند، امریکایی‌ها بر این باورند که او باید محاکمه شود و در مقابل اقدامات خود علیه دموکراسی امریکا پاسخگو باشد. جورج کانوی، وکیل امریکایی معتقد است اگر رئیس‌جمهور سابق این کشور با عواقب اقداماتش روبه‌رو نشود، رؤسای جمهور بی‌قانون دیگر مانند ترامپ در آینده امریکا را قربانی خواهند کرد. این وکیل امریکایی یک بررسی طولانی را در مقاله‌ای در روزنامه «واشنگتن‌پست» درباره سوء رفتارها و حتی رفتارهای مجرمانه احتمالی ترامپ در زمان حضور در کاخ سفید و حتی قبل از ریاست‌جمهوری وی ارائه کرده است.

خط و نشان امریکا - چین در روز پنجم بایدن

پکن جنگنده‌های خود را به آسمان تایوان فرستاد و واشنگتن ناوگروه به خارج نزدیک چین اعزام کرد

گزارش یک
علی قنادی

پکن و واشنگتن در همین اول کار وارد تنش شدند تا مشخص شود که احتمالاً دولت جدید امریکا هم در برخورد با چین، مسیر چندان متفاوتی از دونالد ترامپ ندارد. چند جنگنده و بمب‌افکن چینی روز شنبه با ورود به گوشه جنوب غربی آسمان تایوان، منطقه شناسایی پدافند هوایی آن را به هیچ گرفتند و دیروز هم برای دومین روز متوالی، همین سناریو با تعداد بیشتری بمب‌افکن دارای قابلیت حمل کلاهک‌های هسته‌ای تکرار شد. دولت امریکا اقدام چین را با اعزام یک ناوگروه به خط مقدم رویارویی با چین، فرستاد؛ جایی که ناو هواپیمابر «یواس‌اس تئودور روزولت» قرار دارد.

ظاهراً چینی‌ها قصد دارند گربه را دم حجله بکشند و محاسبات دولت تازه‌کار جو بایدن را همین اول کار تغییر دهند. روز شنبه در چهارمین روز ورود بایدن به کاخ سفید، هشت بمب‌افکن و پنج جنگنده چینی وارد بخش جنوب غربی منطقه دفاع هوایی تایوان معروف به «منطقه شناسایی پدافند هوایی» شدند. وزارت دفاع تایوان نقشه‌ای منتشر کرده که نشان می‌دهد جنگنده‌های چینی در بین بخش جنوبی تایوان و جزایر براتاس که تحت تسلط تایوان در دریای چین جنوبی هستند، پرواز کرده‌اند. هرچند این منطقه، از تایوان خیلی دور است ولی جزو حریم هوایی آن است. این سناریو دیروز با تعداد بیشتری جنگنده چینی تکرار شد. به گفته دولت تایوان در پرواز روز یک‌شنبه بمب‌افکن‌های چینی «چ-۶کی» که قابلیت حمل کلاهک‌های هسته‌ای هم دارند همراه جت‌های «جی ۱۶» وارد حریم هوایی تایوان شدند. وزارت دفاع تایوان گفته که روز یک‌شنبه در مجموع ۱۵ هواپیمای چینی شامل ۱۲ جت جنگنده وارد حریم هوایی تایوان شده‌اند؛ رویدادی که بر اساس گزارش رویترز، تاکنون با حضور این تعداد جنگنده چینی اتفاق نیفتاده است. چین گفته که برای «حفظ حاکمیت ملی» خود که تایوان را جزئی از آن محسوب می‌کند «در حال انجام رزمایش» است ولی چنین تحولی، در نخستین روزهای ورود بایدن به کاخ سفید، تصادفی نیست. «ند پرایس» سخنگوی وزارت امور خارجه امریکا در واکنش به اقدام پکن، اعلام کرد که «از الگوی تلاش‌های جمهوری خلق چین در مرعوب کردن همسایگانش از جمله تایوان، نگران است» و فرماندهی اقیانوس هند-آرام امریکا هم دیروز با صدور بیانیه‌ای گفته که یک ناوگروه ضربتی روز شنبه (۲۳ ژانویه) برای تأکید بر «آزادی تردد دریایی» وارد این منطقه شده است. ارتش امریکا گفته که این ناوگروه شامل ناو تئودور روزولت است و آن را رزمناو «یواس‌اس بانکرهیل» کلاس «تیکاندروگا» حامل موشک هدایت‌شونده و ناوشکن «یواس‌اس راسل» حامل موشک هدایت‌شونده کلاس «آرلی برک» و ناوشکن «جان‌فین» همراهی می‌کنند. فرمانده این گروه گفته که با توجه به اینکه دو سوم تجارت جهانی از طریق این منطقه بسیار مهم انجام می‌شود، مهم است که ما حضور خود را حفظ کنیم و به ترویج نظم مبتنی بر قوانین ادامه دهیم.

■ تداوم ترامپ با بایدن؟!

وزارت خارجه امریکا در بیانیه خود از پکن خواسته که دست از «فشارهای نظامی، دیپلماتیک و اقتصادی علیه تایوان» بردارد و به جای آن وارد مذاکره شود. هرچند پکن تایوان را بخشی از قلمرو خود می‌داند، چهارشنبه هفته قبل همزمان با ورود بایدن به کاخ سفید، خانم هوا چیونیانگ، سخنگوی وزارت خارجه چین ابراز امیدواری کرد که مناسبات دو طرف بعد از دوره ترامپ «به مسیر درست برگردد.» اینکه چرا دولت چین در اولین روزهای ورود بایدن به کاخ سفید، به نمایش قدرت مقابل تایوان روی آورده، مشخص نیست ولی احتمالاً چینی‌ها بعد از چهار سال مناسبات پرتنش با دولت ترامپ، قصد دارند از مسیر دیپلماسی قدرت، دولت امریکا را وادار کنند پشت میز مذاکره بنشیند، به خصوص که دولت بایدن در برخورد با مسئله تایوان، موضعی تهاجمی‌تر از دولت ترامپ در پیش گرفته و برای اولین بار از سال ۱۹۷۹، نماینده دولت تایوان در امریکا به مراسم تحلیف ریاست جمهوری امریکا دعوت شد. آنتونی بلینکن، وزیر خارجه جو بایدن هم هفته پیش در جلسه پرسش و پاسخ کمیته امور خارجی سنا گفت که در مقایسه با تمام کشورهای دیگری که امریکا با آنها رودررو است، روابط با چین بزرگ‌ترین چالش جدی امریکا است. پمپئو رفتار چینی‌ها با مسلمانان سین‌کیانگ را مصداق «نسل‌کشی» توصیف کرده بود و بلینکن هم وقتی مقابل این پرسش قرار گرفت که آیا از چنین موضعی تبعیت می‌کند، پاسخ داد: «قضاوت من نیز همین است.» همزمان با تشدید تنش‌ها با چین در تایوان، «لوید آستین» وزیر دفاع دولت بایدن دیروز با «نوبیو کیشی» همتای ژاپنی خود تماس گرفت و از موضع ژاپن در مور جزایر معروف سنکاکو، مورد اختلاف با چین حمایت کرد. «جان کربی» سخنگوی پنتاگون گفته که وزیر دفاع امریکا در رایزنی تلفنی با همتای چینی خود، بر تعهد واشنگتن به «ائتلاف ایالات متحده-ژاپن» تصریح و بر اهمیت این ائتلاف برای صلح و امنیت در ایندوپاسیفیک تأکید کرده است. به گفته کربی، وزیر دفاع امریکا در گفت‌وگو با همتای ژاپنی خود گفته که جزایر سنکاکو تحت پوشش بند پنجم معاهده امنیتی ایالات متحده-ژاپن است و ایالات متحده همچنان با هرگونه تلاش‌های یکجانبه برای تغییر وضعیت موجود در دریای چین شرقی مخالف است.

■ پکن دنبال «تلفن قرمز»

وال استریت ژورنال روز شنبه از قول منابع آگاه گزارش کرده بود که پکن در حال تلاش برای برگزاری دیدار بین دیپلمات ارشد خود با دستیاران ارشد بایدن برای بررسی نشستی میان رؤسای جمهور دو کشور است. منابع آگاه گفته‌اند چین گفت‌وگوهایی انجام داده تا یانگ جیه‌چی، یکی از اعضای کمیته مرکزی حزب حاکم با واشنگتن گفت‌وگو داشته باشد و کویی تیانکای، سفیر چین در امریکا نیز این ایده را در نامه‌هایی به مقام‌های امریکایی و از طریق گفت‌وگو با واسطه‌ها مطرح کرده است. هرچند دیروز سفارت چین در امریکا گزارش وال استریت ژورنال را رد کرد، ولی هیچ بعید نیست که پکن با شروع دولت بایدن، برای وارد کردن امریکا به پای میز مذاکره، رویکرد تهاجمی را همزمان با دیپلماسی به کار گرفته باشد. مناسبات چین با امریکا در دوره ترامپ درگیر تنشی کم‌سابقه طی سال‌های بعد از جنگ سرد شد. این تنش ریشه در استراتژی امنیت ملی ۲۰۱۷ امریکا داشت که ارزیابی می‌کند چین و روسیه از طریق فرسایش امنیت و پیشرفت امریکا قصد دارند، قدرت، نفوذ و منافع آن را به چالش بکشند. این گزارش تصریح می‌کرد که چند دهه سیاست امریکا برای حمایت از صعود چین و ادغام آن در ترتیبات بعد از جنگ سرد، نادرست بوده است و چین قدرت خود را به قیمت حاکمیت دیگران گسترش داده است. این استراتژی مقابل طرز تلقی دولت دموکرات اوباما به چین طراحی شده بود. حالا دولت دموکرات بایدن در حالی وارد کاخ سفید شده که امید چینی‌ها به تنش‌زدایی با امریکا تقویت شده، ولی ظاهراً قصد دارند آن را از مسیری متفاوت از قبل دنبال کنند. ژائو هومانیکسن و چن یینگوکوین روز شنبه در روزنامه استار از قول کارشناسان پیش‌بینی کردند که مناسبات دو طرف بهبود خواهد یافت. شی لیپینگ، محقق مؤسسه ملی استراتژی بین‌المللی در آکادمی علوم اجتماعی چین گفته که ترامپ مناسبات چین و امریکا را به وضعیت باخت-باخت سوق داد ولی «بایدن احتمالاً این سیاست‌ها را اصلاح کند.»

مینه چان هم در گزارشی که برای ساوت چاینا مورنینگ نوشت، آورد که ارتباطات نظامی بین چین و امریکا نیازمند بهبود است و بایستی ارتباطات نظامیان با نظامیان با توجه به اینکه هیچ کدام خواستار «جنگ گرگ» نیستند، افزایش یابد. پیشنهاد گسترش تماس‌های نظامی برای جلوگیری از رودررویی تصادفی ارتش‌های دو طرف، چیزی شبیه به تلفن قرمزی است که در اوج جنگ سرد میان امریکا و شوروی ایجاد شد.

گزارش ۲

مشاور امنیت ملی بایدن با همتای صهیونیست تماس گرفت، رئیس موساد به واشنگتن خواهد رفت

ساعت‌های برجامی واشنگتن - تل‌آویو هماهنگ شد

مشاور امنیت ملی امریکا برای هماهنگ کردن برنامه‌های خود با تل‌آویو که ایران و به ویژه برجام یکی از محورهای مهم آن است، تعلل نکرد. رسانه‌های صهیونیستی همچنین از برنامه نخست‌وزیر این رژیم برای راهی کردن رئیس موساد به امریکا به منظور گفت‌وگوهای برجامی پرده برداشته‌اند.

مهره‌هایی که جو بایدن، رئیس‌جمهور امریکا در دولت خود به کار گرفته خوش‌بینی‌هایی افراطی درباره رویکرد بایدن در قبال ایران ایجاد کرده ولی او از گفت‌وگو با دولت‌های خارجی اجتناب کرده بود، اکنون در راستای صداهایی که پیش‌تر از واشنگتن درباره لزوم هماهنگی با هم‌پیمانان خود و در رأس آنها رژیم صهیونیستی به گوش می‌رسید، عمل می‌کند.

جیک سالیوان، مشاور امنیت ملی دولت بایدن روزهای گذشته را به گفت‌وگو با همتایان خود در آلمان، فرانسه، انگلیس، کره‌جنوبی و ژاپن سپری کرد. وی در آخرین مورد با مئیر بن شبات، مشاور امنیت داخلی صهیونیست‌ها نیز تلفنی گفت‌وگو کرد. آنچه طرف صهیونیستی در سایه سکوت کاخ سفید درباره این گفت‌وگو اعلام کرد، حاکی از این است که موضوع ایران نیز یکی از محور صحبت‌های سالیوان و شبات بوده است.

■ اطلاعات هسته‌ای ایران در اختیار امریکا

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی پیش‌تر با ابراز نگرانی از هدف بایدن در تلاش برای پیوستن مجدد به توافق هسته‌ای با ایران، آن را زمینه‌ساز تنش بین واشنگتن-تل‌آویو ارزیابی کرده بود. کانال ۱۲ رژیم صهیونیستی در راستای همین نگرانی نتانیاهو، از برنامه وی برای اعزام یوسی کوهن، رئیس موساد به واشنگتن خبر داد تا به این ترتیب خواسته‌های رژیم صهیونیستی از جو بایدن برای پیوستن مجدد به توافق هسته‌ای به ایران را مطرح کند. پیش‌بینی می‌شود کوهن ماه فوریه به امریکا برود تا در قامت نخستین مقام این رژیم با جو بایدن دیدار کند. ملاقات با مدیر سیا هم احتمالاً در برنامه سفر کوهن قرار دارد. این گزارش با اشاره به رد و بدل شدن پیام‌هایی میان برخی مقامات در دولت بایدن و رژیم صهیونیستی به این نکته اشاره کرد که کوهن و تیمش همه اطلاعات جمع‌آوری شده درباره برنامه هسته ایران را در اختیار دولت بایدن خواهند گذاشت.

صهیونیست‌ها در قالب این سفر، همچنین بسته‌ای از شروط را در ارتباط با پیوستن مجدد امریکا به توافق هسته‌ای برای امریکایی‌ها خواهند برد. توقف غنی‌سازی اورانیوم، پایان تولید سانتریفیوژهای پیشرفته، خودداری از حمایت از گروه‌هایی مثل حزب‌الله لبنان و پایان دادن به اقدام علیه اهداف صهیونیست‌ها در خارج از جمله خواسته‌های تل‌آویو از دولت بایدن است.

مجموعه این اقدامات با توجه به سخنان آنتونی بلینکن، نامزد تصدی وزارت امور خارجه امریکا در جلسه تأییدیه‌اش که گفته بود، راهی طولانی تا از سرگیری توافق با ایران وجود دارد، چندان دور از ذهن نیست. بلینکن همچنین تأکید کرد که امریکا برای از سرگیری توافق با ایران با کشورهای عرب حوزه خلیج فارس نیز رایزنی می‌کند. لوید آستین، وزیر دفاع امریکا در جلسه رأی اعتماد سنا از ایران به عنوان تهدیدی برای متحدان امریکا در منطقه غرب آسیا و نیروهای مستقر این کشور در منطقه یاد کرده بود. ایملی هورن، سخنگوی شورای امنیت ملی امریکا نیز در گفت‌وگو با شبکه خبری الجزیره گفت: «با دوستان و شرکا برای مقابله با نفوذ مخرب ایران همکاری خواهیم کرد. تهدیدهایی که از سوی ایران ایجاد شده را رد کرده و اقدامات تهران را شدیدا محکوم می‌کنیم.»

■ عراقچی: به امریکا و اروپا اعتماد نداریم

سیدعباس عراقچی، معاون سیاسی وزیر امور خارجه در گفت‌وگو با روزنامه ایتالیایی لارپوبلیکا بار دیگر بر مواضع تهران درباره برجام تأکید کرد و گفت: «درخواست ایران واقع‌گرایانه و عبارت است از اینکه امریکا تحریم‌ها را بردارد و به توافق هسته‌ای بازگردد. من آلترناتیو دیگری نمی‌بینم. ما با حسن نیت مذاکره کردیم و با حسن نیت به برجام عمل کردیم. دیگر نوبت دولت جدید امریکاست که اشتباهات دولت پیشین را جبران کند. امریکا بود که برجام را رها کرد و خودش باید برگردد. برای بازگشت به توافق هسته‌ای، باید تمام تحریم‌ها را لغو کند. ما آماده انجام تمام تعهدات ذیل برجام هستیم به شرطی که امریکایی‌ها به تعهدات خود عمل کنند و تحریم‌ها را بردارند.»

عراقچی ضمن رد هرگونه تماسی با دولت جدید امریکا و اینکه قصدی هم برای این اقدام وجود ندارد، گفت که ایران کاملاً اعتماد به امریکا و کشورهای اروپایی را از دست داده است: «ما با حسن نیت مذاکره و عمل کردیم، ولی امریکا و اروپایی‌ها به تعهدات خود عمل نکردند. اروپایی‌ها یا نتوانستند یا نخواستند به تعهدات خود عمل کنند که البته در عمل نتیجه‌اش یکی است.»

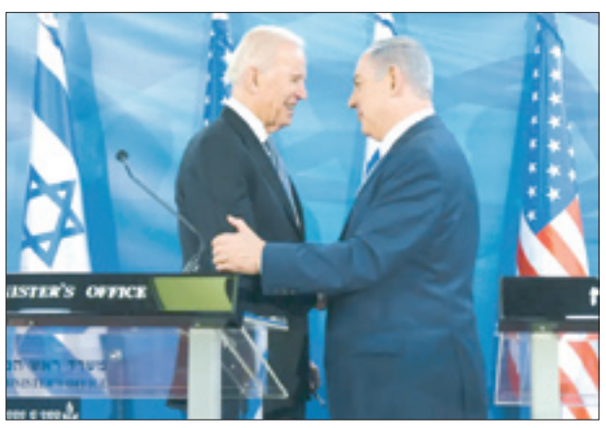

نگاه

سید رحیم نعمتی

اولین گام بایدن برای تغییر سیاست در یمن

دولت جدید امریکا تنها دو روز بعد از ورود جو بایدن، رئیس‌جمهور جدید این کشور به کاخ سفید نخستین گام خاورمیانه‌ای خود را در مورد یمن برداشت. وزارت خارجه دولت جدید در روز جمعه اعلام کرد که فرایند بازنگری در تصمیم دولت ترامپ برای قرار دادن نام گروه حوثی‌های یمن (انصارالله) در فهرست سازمان‌های تروریستی خارجی را آغاز کرده است. کمتر از دو هفته قبل بود که وزیر خارجه پیشین امریکا مایک پمپئو اعلام کرده بود انصارالله یک گروه تروریستی است و نام این گروه را در فهرست سازمان‌های تروریستی قرار داده بود تا به قول خودش فشار بر این گروه را افزایش داده باشد. حالا بازنگری در این اقدام و خروج نام انصارالله از این فهرست می‌تواند نخستین گام و اقدام عملی دولت بایدن در خاورمیانه برای جبران اقدامات سوء دولت ترامپ باشد اما مسئله این است که گام بعدی چه خواهد بود و آیا دولت بایدن می‌تواند به وعده خود برای پایان بخشیدن به جنگ شش ساله یمن عمل کند.

اقدام پمپئو برای قرار دادن نام انصارالله در فهرست سازمان‌های تروریستی با هدف پیچیده کردن کار دولت بایدن در پرونده جنگ یمن انجام شد. در واقع، تصمیم حزب دموکرات برای یک بازنگری کلی در جنگ یمن از مدت‌ها قبل مطرح شده بود و حتی در این زمینه نمایندگان این حزب در کنگره دو بار هم تصمیم گرفته بودند با تصمیم قانونی، حمایت نظامی-اطلاعاتی امریکا از آل‌سعود در جنگ یمن را متوقف کنند اما در نهایت با در بسته ترامپ روبه‌رو شدند و وتوی او مانع کار آنها شده بود. با پیروزی جو بایدن در انتخابات ۶ نوامبر معلوم شد که این مانع هم برطرف شده و دولت ترامپ به خصوص شخص پمپئو در دقیقه نود و برای ایجاد اختلال در برنامه دموکرات‌ها نام انصارالله را در فهرست سازمان‌های تروریستی قرار داد تا قطع حمایت از آل‌سعود به معنای حمایت و کمک به یک سازمان تروریستی باشد. هرچند که هدف پمپئو کارشکنی در برنامه دولت بایدن بود اما باید توجه داشت که این اقدام او برنامه کمک‌رسانی سازمان ملل و گروه‌های حقوق بشری به یمن را مختل کرده بود زیرا به سختی می‌توانستند روال رساندن کمک‌های سابق را به مناطقی انجام دهند که تحت تسلط نیروهای انصارالله و متحدینش است. به این جهت بود که دبیرکل سازمان ملل آنتونیو گوترش نسبت به این اقدام پمپئو هشدار داد و حتی ۲۴ عضو کنگره از هر دو حزب دموکرات و جمهوریخواه با فرستادن نامه‌ای به پمپئو نسبت به اقدام او اعتراض کردند و خواستار ارائه اطلاعات لازم در این مورد شدند و نکته جالب توجه اینجا است که حتی وزیر خزانه‌داری دولت ترامپ استیون منوچین هم به صف معترضان پیوسته بود.

اقدام وزارت خارجه جدید امریکا با توجه به این اعتراض‌ها چندان غیرمنتظره نبود و حتی آنتونی بلینکن در جلسه سه‌شنبه شب مجلس سنا وعده انجام بازنگری قرار گرفتن نام انصارالله در فهرست سازمان‌های تروریستی را داد و به نظر می‌رسد که این کار بدون معطلی و از روز جمعه شروع شده است. دولت بایدن با این کار در مسیری متفاوت از دولت ترامپ قرار می‌گیرد و به نظر می‌رسد که حکام آل‌سعود هم متوجه این امر شده‌اند و مصاحبه جمعه شب فیصل بن‌فرحان، وزیر خارجه سعودی و ادعای او در مورد توقف نهایی جنگ یمن، آتش‌بس فراگیر و شروع فرایند سیاسی واکنشی به مسیر دولت بایدن است. سعودی‌ها متوجه شده‌اند که دیگر آن حمایت همه‌جانبه امریکا را در جنگ یمن ندارند و بدون این حمایت نه تنها قادر به ادامه جنگ نیستند بلکه اگر به جنگ‌طلبی و لجاجت خونین خود در یمن ادامه بدهند، امکان شکست آنها بعید نخواهد بود. ادعای فرحان برای آتش‌بس فراگیر و شروع فرایند سیاسی برای فرار از این نتیجه در جنگ یمن است تا اینکه بتواند با نشان دادن موضعی ملایم به دولت بایدن شرایط همکاری با این دولت و امکان کسب نتایج حداقلی از جنگ یمن را داشته باشد. حالا باید دید گام‌های بعدی دولت بایدن چه خواهد بود. قطع فروش تسلیحات، پایان دادن به همکاری اطلاعاتی و لجستیکی امریکا از عربستان در جنگ یمن و پایان دادن به این جنگ برنامه دموکرات‌ها بود که در دولت ترامپ مطرح می‌کردند. این برنامه‌ها در شعارها و وعده‌های انتخاباتی بایدن نیز مطرح شده بود و دولت بایدن تنها با اجرای این برنامه‌ها است که می‌تواند حکام آل‌سعود را مجبور کند دست از لجاجت و خون‌ریزی در یمن بردارند و به یک راه‌حل سیاسی واقعی در این کشور تن دهند.

اخبار کوتاه

■ تظاهرات ۱۷ کشور در حمایت از یمنی‌ها

همزمان با تظاهرات امروز (دوشنبه) در یمن برای نشان دادن پایداری و ایستادگی مقابل تجاوز و تصمیم اخیر امریکا مبنی بر قرار دادن نام جنبش انصارالله یمن در فهرست تحریم‌ها، سازمان‌ها و تشکل‌های متعدد در سراسر جهان به این فراخوان پاسخ می‌دهند و قرار است برای نشان دادن همبستگی با مردم یمن، تظاهرات‌های مشابهی در ۱۷ کشور جهان برگزار شود. به نوشته پایگاه خبری «۲۶ سپتامبر»، فراخوان‌های برگزاری این تظاهرات روز دوشنبه با شعار «جنگ را متوقف کنید»، منتشر شده است تا به «جو بایدن» رئیس‌جمهور امریکا یادآوری شود که باید به وعده‌های انتخاباتی خود مبنی بر توقف حمایت امریکا از عربستان سعودی و امارات در جنگ یمن عمل کند.

■ پدرسن: آرامش در سوریه «شکننده» است

گی‌یر پدرسن، فرستاده سازمان ملل به سوریه قبل از دور پنجم مذاکرات کمیته قانون اساسی سوریه که امروز (دوشنبه) در ژنو برگزار می‌شود، گفت: «به‌رغم اینکه ۱۰ ماه گذشته طی یک دهه از نزاع سوریه اوضاع آرام‌تر بود و تقریباً تغییراتی در جبهه‌های مقدم جنگ صورت گرفت اما هر لحظه احتمال فروپاشی اوضاع وجود دارد. این آرامش «شکننده» است. کمیته قانون اساسی نمی‌تواند به دور از عوامل دیگر فعالیت کند.» به گزارش شبکه روسیا الیوم، پدرسن گفت: به همکاری بین‌المللی و مذاکرات واقعی نیاز داریم تا طرف‌های مختلف پای میز مذاکره بنشینند و درباره چگونگی پیشبرد این روند تبادل‌نظر کنند. اگر این اراده سیاسی نباشد دشوار است روند را به جلو ببریم. پدرسن ابراز امیدواری کرد که رؤسای شرکت‌کننده با طرح‌هایی دارای دستورکارهای واضح برای پیشرفت در این روند موافقت کنند.

■ زمزمه فروپاشی بریتانیا بلند شد

حزب ملی اسکاتلند روز شنبه «نقشه راهی برای همه‌پرسی» منتشر کرد و برنامه‌هایی برای رأی‌گیری دوباره استقلال اسکاتلند ارائه داد. به گزارش خبرگزاری رویترز، بوریس جانسون، نخست‌وزیر انگلیس که باید با همه‌پرسی جدید موافقت کند، این‌طور استدلال می‌کند که بعد از رد استقلال توسط رأی‌دهندگان اسکاتلندی در ۲۰۱۴، دیگر نیازی به رأی‌گیری تازه نیست. اما حزب ملی اسکاتلند گفته است اگر در انتخاباتی که برای ۶ می برنامه‌ریزی شده اکثریت پارلمانی را به دست بیاورد، لایحه خود را تصویب می‌کند تا پس از پایان همه‌گیری کووید ۱۹، همه‌پرسی برگزار شود. نظرسنجی‌ها حاکی از آن است که ملی‌گرایان اسکاتلند در صدد کسب اکثریت بی‌سابقه‌ای در انتخابات پارلمان اسکاتلند هستند. همچنین در نظرسنجی که روز شنبه در وب‌سایت The Times منتشر شد، تهدید بالقوه دیگری را برای آینده بریتانیا نشان داد؛ آن هم اینکه ۵۱ درصد رأی‌دهندگان ایرلند شمالی گفته‌اند خواهان یک همه‌پرسی در مورد آینده خود در پنج سال آتی هستند، در حالی که ۴۴ درصد با این همه‌پرسی مخالف بودند.